

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและเป็นปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้า โดยเฉพาะการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี คือการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและนำเสนอกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบของการทำวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ดังนั้นความสำเร็จของการจัดการศึกษาในระดับนี้นอกจากจะวัดจากความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิตแล้ว ยังวัดจากคุณภาพวิทยานิพนธ์ ของมหาบัณฑิตอีกด้วย เพราะงานวิจัยเหล่านี้นับเป็นจุดเริ่มต้นอันสำคัญในการสร้างนักวิจัยของประเทศ และสามารถนำไปใช้เป็นเอกสารอ้างอิงได้อย่างกว้างขวาง (จิรพันธ์ อรรถจินดา, 2544, คำนำ)

วิทยานิพนธ์เป็นงานที่ต้องอาศัยพลังความคิดหรืองานทางสมองในการประมวลผลข้อมูล เป็นงานทางปัญญาความคิด (Cognitive work) อาศัยแรงกาย (Physical work) ในการทำและสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ นิสิต นักศึกษาต้องมีการค้นคว้าข้อมูล เข้าหาความรู้ สร้างแบบจำลองทางความคิดและใช้สมมติ ความตั้งใจสูง ซึ่งการทำวิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสถาบันการศึกษา ปกติแล้วการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาจะประกอบด้วย 2 ส่วนหลักที่สำคัญ ส่วนแรกคือ การเรียนตามรายวิชาหรือที่เรียกว่า “Course Work” และส่วนที่สองคือการทำวิทยานิพนธ์จะเป็นส่วนสำคัญและเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา การเขียนวิทยานิพนธ์จึงเป็นเรื่องจำเป็น ดังนั้นการที่จะสามารถบรรลุผลดังกล่าวได้นั้น นิสิต นักศึกษาต้องมีความรู้ในเรื่องที่ทำ มีระบบที่ดีในการคิด การทำงาน มีความรู้ความสามารถ จะช่วยให้วิทยานิพนธ์มีคุณภาพ ส่งผลให้สำเร็จตามระยะเวลาของหลักสูตรกำหนดไว้ด้วย ซึ่งงานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา จะประกอบด้วย “Thesis” ในภาษาไทยตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติให้ตรงกับคำว่า วิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระหรือที่เรียกว่า “Independent Study” เป็นงานวิจัยในระดับปริญญาโทและใช้คำว่า “Dissertation” หมายถึงงานวิจัยในระดับปริญญาเอก (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2554; ทองสง่า ผ่องแผ้ว, 2550)

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันบางสาขาวิชาในหลายมหาวิทยาลัยกำลังประสบปัญหาการทำวิทยานิพนธ์โดยนิสิตไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งการที่นักศึกษาใช้ระยะเวลาในการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดก่อให้เกิด

ผลกระทบหลายประการ เช่น สาขาวิชาไม่สามารถรับนักศึกษาได้ตามแผน เนื่องจากมีนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ขาดแคลนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพราะอาจารย์มีภาระต้องดูแลนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา เกิดการสูญเสียทางการศึกษาทั้งในส่วนตัวและสังคมส่วนรวม และยังมีผลต่อคุณภาพวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาอีกด้วย กล่าวคือนักศึกษาบางคนทิ้งการทำวิทยานิพนธ์ไป เมื่อจะหมดระยะเวลาการศึกษาก็มาขอขยายเวลาเพื่อจะทำวิทยานิพนธ์ต่อ ซึ่งอาจเป็นช่วงระยะเวลาเพียง 1 ภาคการศึกษา ทำให้คุณภาพของวิทยานิพนธ์ด้อยลง (ค่าเฉลี่ยร้อยละ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2554 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา)

การเสริมสร้างการกำหนดตนเอง (Self determination) เป็นการเสริมสร้างให้บุคคลรู้สึกเป็นอิสระจากแรงกดดันต่าง ๆ และเป็นพฤติกรรมความต้องการจากภายในของตัวบุคคล ซึ่งการกำหนดตนเองนี้ เป็นทฤษฎีย่อยของทฤษฎีแรงจูงใจ อันจะประกอบด้วย องค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดตนเอง และ 2) การสร้างแรงจูงใจ ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้มุ่งที่จะพัฒนาองค์ประกอบด้านการเสริมสร้างการกำหนดตนเอง เพื่อจะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมทำให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีการพัฒนาการทำวิทยานิพนธ์ในทางที่ดีขึ้น เกิดความมุ่งมั่นและเกิดแรงจูงใจในการที่จะประสบความสำเร็จทางด้านการศึกษา อีกทั้งเป็นการกำหนดทิศทางและจุดมุ่งหมายปลายทางของการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของบุคคลเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายได้อย่างสำเร็จ ดังเช่น การศึกษาของ ปรียดา จิงทวีสูตร (2552) ได้ศึกษาระดับการกำหนดได้ด้วยตนเอง การสนับสนุนทางสังคม ความยุติธรรมในองค์กร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ผลการวิจัย พบว่า 1) พนักงานมีระดับการกำหนดได้ด้วยตนเอง การสนับสนุนทางสังคม ความยุติธรรมในองค์กร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอยู่ในระดับปานกลาง 2) พบว่าการกำหนดได้ด้วยตนเองโดยรวม การกำหนดได้ด้วยตนเองด้านความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ด้านความต้องการมีความสามารถ และด้านความต้องการมีความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า การกำหนดได้ด้วยตนเองสามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 46

ทฤษฎีการให้คำปรึกษาอัตถิภาวะนิยม เป็นทฤษฎีที่มีแนวคิดว่า มนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกัน นอกจากแตกต่างทางชีวภาพแล้ว ประสบการณ์ชีวิตที่ต่างกันก็ทำให้มนุษย์แตกต่างกันด้วย แต่ละคนมีชีวิตที่ไม่ซ้ำแบบกัน และสามารถเป็นผู้กำหนดโชคชะตา ทุกข์ สุข ความสำเร็จ ความล้มเหลวของตนเอง นอกจากนั้นแล้วมนุษย์มีเสรีภาพที่จะเลือกอยู่ได้ หรืออยู่เหนืออิทธิพลของสิ่งเหล่านั้น ซึ่งเสรีภาพและความรับผิดชอบเป็นของคู่กัน มนุษย์จึงต้องมี

ความรับผิดชอบต่อตนเอง มนุษย์สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เรามีอิสระที่จะเลือก และรับผิดชอบทางเลือกในการดำเนินชีวิตและเป้าหมายในชีวิต คนเราจะมีชีวิตแบบใด จะเป็นคนแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของเราเอง ปกติมนุษย์จะมีความรับผิดชอบสูง และรู้จักเลือกในสิ่งที่ดีที่สุด บุคคลที่มีภาวะสูงสุด คือบุคคลที่อยู่กับปัจจุบัน สามารถจัดการกับชีวิตในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น การให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยมในการกำหนดตนเอง จึงเน้นให้บุคคลมีอิสระในการแสดงออกซึ่งศักยภาพ ความสามารถในการสร้างทางเลือกที่จะปฏิบัติตนเอง และสามารถกำหนดตนเองให้บรรลุเป้าหมายได้ (อนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2554)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการกำหนดตนเองของนิสิตปริญญาโทระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ และศึกษาว่านิสิตที่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยมจะมีผลต่อการพัฒนาการกำหนดตนเองเพิ่มขึ้นหรือไม่ รวมทั้งศึกษาว่านิสิตเหล่านั้นรับรู้ถึงการพัฒนาการกำหนดตนเองได้อย่างไร เพื่อเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการทำวิทยานิพนธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ดียิ่งขึ้นไป และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างราบรื่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการกำหนดตนเองของนิสิตปริญญาโทที่อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ในกลุ่มที่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยม กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยม ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการกำหนดตนเองของนิสิตปริญญาโทที่อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ในกลุ่มที่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยม ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตปริญญาโทที่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยม มีการกำหนดตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง
2. นิสิตปริญญาโทที่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยม มีการกำหนดตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผลการทดลอง
3. นิสิตปริญญาโทที่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยม มีการกำหนดตนเองในระยะหลังทดลอง และติดตามผลสูงกว่าก่อนทดลอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ช่วยให้นิสิตได้ทราบถึงแนวทางในการเสริมสร้างการกำหนดตนเอง และเป็นการสร้างการกำหนดตนเองในการทำวิทยานิพนธ์ และสร้างแรงจูงใจในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางให้นิสิต หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาได้นำแนวทางที่ได้รับจากการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

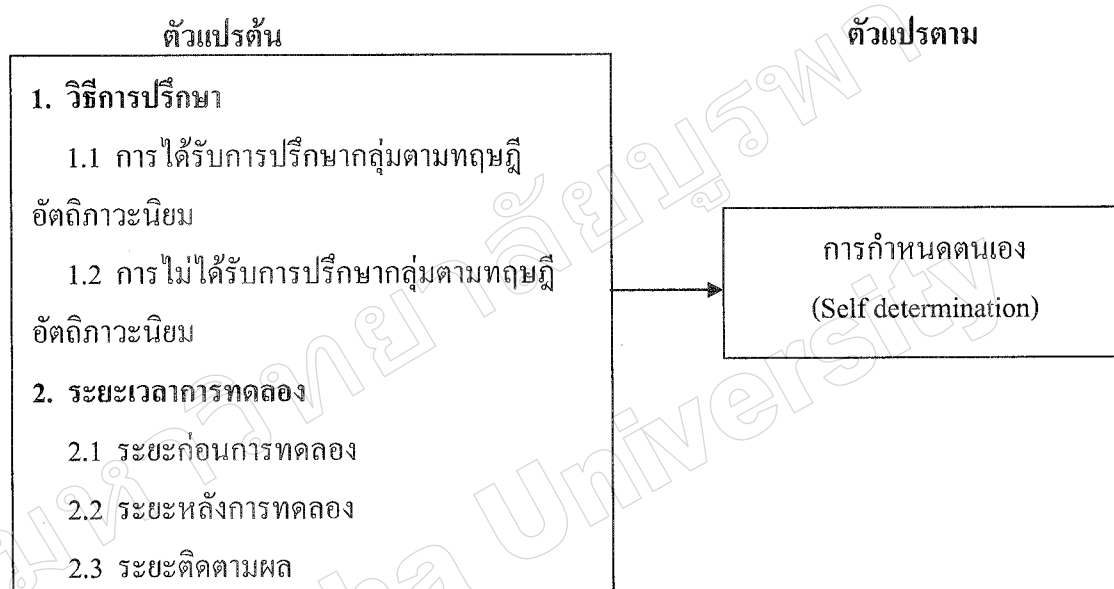
ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นิสิตปริญญาโท แบบแผน ก ภาคปกติ และภาคพิเศษ ประจำปีการศึกษา 2553
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ คือ นิสิตปริญญาโท แบบแผน ก ภาคปกติ และ ภาคพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 16 คน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม (Random Assignment) คือกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย
 - 2.1.1 วิธีการปรึกษา
 - 2.1.1.1 การได้รับการปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม
 - 2.1.1.2 การไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม
 - 2.1.2 ระยะเวลาการทดลอง
 - 2.1.2.1 ก่อนการทดลอง
 - 2.1.2.2 หลังการทดลอง
 - 2.1.2.3 ติดตามผลการทดลอง
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การกำหนดตนเอง
3. ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยเลือกศึกษานิสิตปริญญาโท แผน ก เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำวิทยานิพนธ์ ประกอบกับผู้วิจัยได้สังเกตเห็นปัญหาของนิสิตในกลุ่มดังกล่าว และบทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยในการดูแลการจัดการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการกำหนดตนเองของนิสิตปริญญาโทในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ โดยอาศัยแนวทางของนักวิชาการหลายท่านประกอบด้วย เดซี่และไรอัน (Deci, & Ryan, 2000) เชลดอน (Sheldon, 1995) คอรี (Corey, 2008) ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์มาศึกษาดังกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การกำหนดตนเอง (Self determination) หมายถึง อำนาจในการตัดสินใจอย่างอิสระ การเสริมพลังการทำงานของบุคคล ให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และนำตนเองบรรลุถึงเป้าหมายความสำเร็จ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ด้านคือ

- 1.1 การรู้จักตน (Awareness of Self) คือ การเข้าใจความรู้สึกของตนเอง
- 1.2 ทางเลือกการรับรู้ (Perceived Choice) คือ การที่รับรู้โอกาสที่มีทางเลือก

สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยวัดการกำหนดตนเอง โดยใช้แบบวัดของ เดซี่ และ ไรอัน (Deci & Ryan, 2000) ลักษณะข้อคำถามเป็นการเลือกตอบตามรายการความรู้สึก มีจำนวน 10 ข้อคำถาม และระดับค่าคะแนน 5 ระดับ

2. การปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม หมายถึง กระบวนการให้คำปรึกษาที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาโดยให้เสรีภาพ ความรับผิดชอบของผู้รับคำปรึกษา ในการค้นหาความหมายของชีวิต และการตระหนักรู้ตนเอง สามารถยอมรับเสรีภาพและความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเองในสภาพปัจจุบันตลอดจนการวางแผนจัดการ และเลือกดำเนินชีวิตของตนเองอย่างอิสระ และมีคุณค่า มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม โดยจะมีการปรึกษาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกัน 6 สัปดาห์ รวมเป็น 12 ครั้ง ครั้งละ 60 - 90 นาที

3. นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา และต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 หน่วยชั่วโมง ในหนึ่งภาคการศึกษาโดยให้นับเป็น 1 หน่วยกิต ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา 2553